

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Novum Gratiae Prodigium: Sive Vita Venerabilis Matris,
Sororis Joannæ à Jesu Maria Monialis Præcipui D. Claræ
Coenobii In Bvrgos**

Ameyugo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

Caput IV. Joanna confortatur à Christo crucifixo, imponit is ejus humero
sua[m] crucem, pergit illa pœnas & cruciatus tolerare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37120

Semi-
mortua
ad locum
destina-
tum per-
venit.

cuius famulo, ut equum conscendere iuvet: ad eam vero ait: nemini ut aperiatur, quod evenit, nisi imminutas partes conscindi parata, neque aliud, quam equum in undis cespitasse, eamque in aquas præcipitem excussisse dicat. Hisce ad suos Dominos devenere, qui eos singulari charitate exceperunt. Ubi vero Joannam conspexere tam male constitutam, omne illis gaudium evanuit. Rogant quidem eam causas tantæ ægritudinis viriumque imbecillitatis, at illa respondit prout ei Matthias præceperat. Nihil fecius tamen capit Nobilis illa Domina amarissime flere, quoniam amabat Joannam velut animam suam. Quamprimum vero solæ simul fuere, ait illa: Ah mea Ioanna! Ah mea Joanna! infaustus iste lapsus, erit procul dubio, ut fuere priores. Et quis hominum est, præter te unam, qui tyrannidem talis viri perferre queat. At famula DEI aliud non agebat, quam ut maritum culpâ eximeret. Unica quippe cura illi fuit, quanam viâ modoque crudelitatem viri sui, cruciatuque, quos ipsa tolerabat, tegere occultareque posset. Quanto vero magis hæc palliabat, tanto etiam illa sentire magis debuit. Nam sicut augetur felicitas nostra, quando eam alii participant, ita quoque nostra felicitas ac dolor augefcit, quando in secreto cordis mala premuntur ac nemini aperiuntur. Ut Propheta Ieremias calamitates quas populus Israëliticus in naptivitate sua erat perpeffurus nobis, tanto clarius exhibere posset,

ait (Thren. c. 3. v. 29. Ambr. ser. 10. in Ps. 118.) Ponent in pulvere & terra os suum. Quasi dicere vellet, quod cogentur infelicitatem suam reticere ac occulere, atque veluti terræ infodere. Hic ille tacitus est dolor, quem toto Conjugii sui tempore communiter gravissime sentiebat. Venerabilis Virgo Sotor Ioanna à JESU MARIA.

CAPVT IV.

Ioanna confortatur à Christo Crucifixo, imponit is eius humero suam Crucem, pergit illa pœnas & cruciatus tolerare.

Quilibet fidelis Christianus miro modo ad patiendum animatur, quando intuetur Christum Dominum nostrum pro nobis cruci affixum (Luc. 23. v. 33.) Notavit hoc Eusebius Emiffenus in Sancto Latrone Disma, qui à Christo Domino, velut socio, non petiit, ut eum à pœna Crucis vellet absolvere & liberare, verum libentius in cruce manere voluit, ac suæ Divinæ Majestatis esse socius: (Euseb. Emiff. hom. de Beato Latr.) Perferebat is quidem initio crucem in vitâ & repugnante voluntate, tanquam fur & latro; Postmodum vero tormenta crucis lubens volensque tolerabat, velut Martyr & testis JESU Christi. Hoc autem per JESU Christi præsentiam obtinuit. Idem prorsus Divinus iste Dominus in Sponsa sua Ioanna est operatus, crucis arbore ceu victoriæ signo, duris clavibus affixus.

Aspectu
Christi
Crucifixi
Christi à mî
animan-
tur ad
patien-
dum.

K 2

Post

Post superius Dicta contigit, ut cum in domum Domini Petri de Cerezo devenissent, Matthias diceret ad Joannam: Domina, stipendio, quod mihi præbetur, ego ipse solusque egeo. Igitur necesse est ut tu labores ad te sustentandam, simulque ancillam alendam lineæ suppellectili lavandæ, meisque collaribus concinnandis; hæc tibi inquam omnia curæ sint, oportet, itemque media his necessaria providenda, ego quippe in hac de meo nihil conferre possum. DEO adiuvante respondet humiliter Joannam, omnia, quæ mihi iniungis, lubens totoque corde perficiam. Igitur post hac incepit operari, tamque elegantia conficiebat opera, ut licitatores inter se de emptione eorum concertarent. Eâ lucrândi ratione non suæ solum propriæ necessitati subvenit, sed & viro suo, ut commodè viveret, cuius potissimam gerebat curam, providit.

*Labore
manuum
seque,
maritumque,
Joanna
sustentat.*

Per id tempus animæ suæ secreta aperuit Adm RR. PP. F. Didaco de Banegas, & P. Herrera Benedictinis apprimè doctis Prædicatoribus, uti P. Spinosa & P. Sarmiento ambobus è Societate IESU, strenuis in vinea Christi operariis, ac denique etiam P. F. Bernardino de Auguero Exprovinciali huius Provinciæ, ac P. F. Didoco Lopez Lectori Iubilato Guardiani officio in conventu Burgensi defuncto utrique ex ordine D. Francisci, qui omnes unanimi sententia posteaquam puritatem eius animæ, ac præstantiam spiritus cognoverunt, eidem præcepere frequentatiorem

SS. Sacramentorum usum & susceptionem. Tali ergo tamque nobili institutione Doctorem istorum virorum edocta Ioanna, ita se interiori vitæ dedit, ut conversatio eius, mediantibus colloquiis cum DEO in cælis esset familiaritateque Divinâ nullo non tempore frueretur. Quis edisserat ingentes illas gratias favoresque, quos ei Divina Majestas per id tempus indulsit? Ipsa postremis vitæ suæ annis "quiddam eorum patefecit. Eo tempore, ait illa, consequebar "tam multiplices eximiosque favores & misericordias DEO, "ut sola eorum recordatio, "magno me pudore afficiat. Degebat tunc in parvo quodam in cellæ modum cubiculo; quod ei tam in Aulæ quam Oratorioli usum serviebat. Habebat illic & summo amore venerabatur adorabatq; Crucifixi effigiem. In hoc suum prototypon Christum IESUM nunquam non aspiciebat; illudque introspiciebat, quo etiam velut speculo ad contemplandam in eo speciem animæ suæ utebatur. Refugium suum capiebat ad eius vulnera, velut castus turtur in foraminibus huius petrae sese abscondens. Hic suis tribulationibus quærebat solatium, suis perplexitatibus consilium, suis doloribus ac tormentis refrigerium. Hic reperiebat etiam protectionem atque tutamen in cunctis persecutionibus suis; alloquebatur eum ut Patrem filia, velut Sponsum Sponsa, iam ut micum amica, modo ut medicum agrotam, ut pauper divitem, ut ancilla Dominum suum ac Regem

*Iubetur
à PP. spi-
ritualibus
frequen-
tius SS.
Sacræ
mentum
sumere.*

*In Cellu-
la cum
Christo
crucifixo
agit.*

Christi
crucifixi
contem-
platione
omnia
sunt to-
lerata
facilia.

gem, & ut Creatura ad suum Crea-
torem. Reducebat illic in mentem
præteritas suas adversitates, atque
contra futura pericula forti se animo
obarmarat. Quâdam vice tum
interiore animo Christum Crucifi-
xum contemplando, suos in eum
coniecisset oculos, anima eius tota
Divini amoris igne succensa defla-
grabat atque consumebatur. Vide-
batur sibi patientem illum clarè
contueri, atque in aspectu pœnarum
tormentorumque eius perquam le-
ves toleratuque faciles, omnes eius
cruciatu, tribulationes adversita-
tesque illi evadebant. Alia ex
parte Divinam ipsius Maiestatem
ad se dicere sentiebat Joanna,
multo adhuc tibi plura patienda
restant, robora te, animosque acue
in Divini huius exemplaris con-
templatione. Id ego præstare vo-
lo Domine, respondit Joanna; Et
quidnam, IESU mi, faciendum est
mihi, ut pro te patiar, dum intueor
qualia quamque multa tu pro me
perpessus es? Alia quadam vice, o-
pere manuali absoluto ingentes ca-
pitis dolores sensit: Dum igitur la-
bore fatigata ac debilis sustulisset o-
culos; visendum se illi præbuit
Christus Dominus noster, hume-
rum onustus cruce. Principio qui-
dem conterritam Dominus confor-
tavit, dicens: joanna parum agis.
Quod simplici sensu accepit, veluti
ipsius Majestas dixisset, quod par-
vum leveque opus perageret; unde
respondit: Certè Domine capitis
mei dolor tam acerbus est, ut ma-
jorem laborem non patiat. Non
ideo tibi hoc dico, respondit iterum

Dominus, bene habet cum dolore
tuo; Sed suscipe crucem hanc & vi-
de, an vires ad eam portandam ha-
beas. Dominus ergò imposuit sca-
pulis eius crucem; vixque illam ac-
ceperat, & exclamare cœpit: O
mi IESU, nequeo! Dominus ite-
rum, dic mihi meâne gratiâ sufful-
ta id poteris? Cum illa, reponit
Joanna, certum est, quod sic suffi-
ciam & portare valeam. Ità fiet ait
Dominus, ac disparet S. Mater The-
resia ait: quod Deus in spiritali vita
fæminas ducat voluptate ac blan-
ditis, quas illis in orationibus in-
dulget, quod tamen nihil est, nisi
spiritalis infantum ludus, lac par-
vulorum, puppæ ac crepundia. At
verò generosos cordatosque viros
viâ Filii sui, viâ Crucis, passionis
& tribulationum deducit. Qua-
nam via ducit hanc Viraginem
DEUS? non sanè voluptuosa ut
parvulam, aut debilem fæminam,
sed Crucis strenui fortisque ad instar
viri, ut sic Archetypo Filii sui con-
formem reddat.

Quod vi-
ribus no-
stris ne-
quimus,
DEO ad-
juvante
possumus.

Ioannam
Deus per
duram
Crucis
viam du-
cit.

Eadem occasione Dominus e-
tiam Joannæ injunxit, uti Confes-
sariis suis obediat. Quo verò præ-
ceptum hoc impleret melius, præ-
stolabatur; maritum suum, orabat-
que eum humillimè ac subjectissi-
mè, ut sibi copiam faceret, sancto
Missæ sacrificio quotidie assistendi.
Quid hoc est quotidie? respondet
ille: O muliebrem phantasiâ?
Satis est, si conjugatæ quot hebdo-
madis missam audiant, nec unquam
nisi cum Maritorum suorum venia.
Templum tibi non pro tua sed vo-
lun-

Prohibetur à marito Ioanna quotidie sacro interesse.

luntate mea est adeundum. Bene, mi Domine, respondet illa: fiat ut ipse vis. Bonam voluntatem meam ac desiderium pro facto suscipiet DEUS. Proximâ Dominica ad audiendum Sacrum & confitendum abiit. Narrat Confessori suo, quæ sibi acciderant, rogabat quoque ut se edoceret, qui velut Christi Vicario in cunctis ei obtemperare queat. Asseverat ipsa Confessarium istum fuisse, tametsi nomen eius non prodat, doctum & sanctum, & pro tali passim ab omnibus habitum. Permulti namque eheu! animarum curatores, fictam Sanctitatem, fictamque virtutem ostendentes, ita vitam ducunt, ut in spirituali vita potius institui debeant, quam de ea agere ac loqui fas habeant. Confessor ille ut in cognitionem totius status filiae suæ spiritualis deveniret, accurato examine intima eius excussit, ut verò reperit, quod ipsum DEUM Magistrum habuisset, ac proinde fundamenta virtutis eius, uti & eminentis sanctimoniae bases, solide ac tutò consisterent, oppidò gavisus est, quod latentem hunc thesaurum eruisset, atque idcirco bono illam esse animo iussit; & posteaquam plurimis eam spiritu plenis, verbis ac sermonibus confirmasset dixit: quod attinet ad quotidianam Missæ auditionem, si maritus permittere nolit, nisi solis diebus festis, ut in hoc ei pareat, uti hucusque in omnibus fecisset, eo quod obedire bona sit Missa. De reliquo benignissimum DEUM, suâ amabili providentia, iuxta Divinam volun-

Obedire est bona auditio Missæ.

tatem suam dispositurum. Interea pergeret vacare suis exercitiis, seque de omnibus reddere certior, vel se curam animæ illius gerere, quandoquidem ipsa dispositione iussuque Altissimi eius directioni ac obedientiæ se subdidisset. Hisce Ioanna nostra spiritualis plena solatii ac pacis à Confessore suo discessit, mansitque ex consilio arbitri conscientiae suæ domi, operi suo insistens; talique ratione, spirituali sagacitate ac solertia, contemplationem Mariæ, cum solita occupatione Marthæ univit, dum nimirum manus eius exterius labore, interius verò spiritus & anima eius affectuosis contemplationibus occupantur. Matutino tempore, si alioquin plus non posset ob mariti præsentiam, abibat sola ad culinam, velut prandium curatura, atque illic Missæ Sacrificium summa devotione ac interiori collectione in spiritu audiebat. DEUS quoque benignissimus singularè illi favore & gratiâ indulgit, mysterium sacrosancti huius sacrificii contemplandi, perinde atq; illud oculis præfens usurparet. Vespere ut primum Maritus eius cubitum concessit, iamque somno teneretur, descendebat nudipes ad arcam domus, ibique nudis innixa genibus, in media etiam nive, & acerrimæ hyemis algore in oratione ad dimidium noctis persistebat. Precibus completis flagellis illic in se peracriter sæviit. Sed ista aliaque eiufcemodi penitentiae opera speciale caput, imò totum librum requirunt, de quibus postea agemus. Hisce nunc insinuare duntaxat, volumus

In culina missæ audienda vacat Ioanna.

Vespertina eius exercitia.

lunus, quod per eiusmodi pœnitentiæ opera & frequentem orationem, ad crucem ferendam se paraverit, ad quam Divina Mafestas eam tam crebro invitârat.

Benedicta Crux non diu illi etiam emanfit, nam in camerula sua pariterque oratorio more suo in opere manum suarum distinetur & cum Sponfo suo Christo pariter colloquium miscet, portam occludere neglexerat, adest maritus vocemque eius audit. introgressus, totum cubile obambulans oculis circumlustrat, postquam vero neminem illic, nisi solam Ioannam reperit, ait: cum quo colloqueris? Ne id me celaveris, sed nudam veritatem foras profer; Domine inquit illa, profecto cum nullo mortalium sum locuta. Quid? ait ille rursus, nonne hisce auribus audiui, quod cum aliquo locuta sis; & tu id mihi abscondere contendis? Iuro per Christum Dominum, hoc te mihi soluturam. Atque his concitus descendit, funemque quo mulus alligatus erat expedit, atque ex eo acre flagellum parat, rursusque in superiora propere advolat, utq; se vestimentis nudet, eidem mandat. Vt ergo illam iam nudam rectamque habuit, manusque post terga eidem revinxit, infligebat illi undique lethales ictus, nec vultui ullatenus, neque aliis delicatioribus acriorisque sensus toto corpore membris parcens. Qua flagellatione misera Ioanna, toto corpore undique sauciata remansit, ut longo temporis intervallo egredi domo aut Sacro interesse nequiret. Per-

ferebat hæc omnia forti alacrique animo, quantumvis peracerbum esset tam diu Sacramento Pœnitentiæ missæque sacrificio abstinere. Vt ergo primum licuit properè sese in templum contulit. Confessarius eius, qui iam dudum eam expectârat, quærebat, qui tam diu coniteri neglexerit? illa vero aliquam excusationis umbram, ea ratione calamitate sua celandi obtendebat, quibus tamen hic neutiquam acquievit; sed veritatem eam coegit fateri; quo factq; omnia quæ tibi cum viro suo evenissent narravit. Acerbissime id tulit Confessarius: Solabatur eam, ob oculos ponens utilitatem ac pretium tribulationum. Filia mea aiebat: equidem plurimum DEO debes pro favore isto ac gratia, quam tibi pro eo patiendo confert. Quam aliam oro electi filii DEI hac in vita felicitatem habere possunt, quam in cruce & passione? agnovit hoc Divus Paulus Apostolus; & id circo suos Philippenfes solatur, c. 1. v. 30. quod illis datum sit non solum ut in Christum credant, sed etiam pro eodem patiantur. Nam ut Divus Chrysostomus loquitur, hom. 1. sup. Ann. Nulli sane fidelium Christianorum maiorem DEUS gratiam conferre potest, quam si eo favore illum dignetur, ut quidpiam pro Christo patiatur. Hæc singularis est gratia, ac Patipro
suprema felicitas, & revera perfecta Deo a-
corona, quæ minoris habenda non qualis est
est, quam ipsa Beatitudo æterna suo modo
in cælis: non quidem ea ratione, cum vix
quod pati eadem cum Divina frui-
one Dea
tione sit felicitas, verum quod in a-
felicitas.
moris

Dire à
marito
innocens
caditur.

*Cur An-
geli opta-
rent pa-
ti.*

moris præstantia crux & tolerantia maioris æstimanda sunt, quam aspectus & fruitio DEI. Gaudere quippe ac frui est felicitas, in passione autem pro Deo sita est perfectio charitatis: atque hæc charitas tanta est felicitas. S. Clem. alexandr. teste sup. 1. Petr. ut taliter pati ipsi Angeli lubentes optarent ac subituri essent, si supra suam beatitudinem aliquid cupere possent. Etenim quia Christum Redemptorem nostrum in cælis vulneribus ornatum intuentur, libenter eundem etiam sibi exemplar & prototypum desiderarent, sicuti habent illum præmium æternum ac gloriam, quam perinde atque Christus per crucem se consecutus fuisse optarent. Quare filia mea, immensas age Divinæ suæ Maiestati gratias, quod tales tibi favores indulgeat.

*Iterum
Domo
Ioanna
expellitur*

Hac exhortatione commotioneque sui Patris spiritualis famula Christi summè consolata, & ardens pro Christo pati remansit, nec tardavit occasio. Altera namque die misit eam maritus, ut aliquantum lineæ telæ coëmeret. Emit illam Ioanna à Rustico quodam, qui etiam cum ea ad pretium recipiendum domum intravit. Conspectam verò nec placentem sibi telam Maritus in oculis Rustici ingerens cum ira per fenestram eiecit, atque Uxori suæ; nisi fatui notam vereretur, perinde ac telam è fenestra te præcipitarem. Nunc egredere domo, ad eam nunquam omnibus diebus vitæ tuæ revertere; ex æquo quippe metuo & fatuitates tuas & meum furorem. Ioanna præ timore tota ad hæc contre-

muit, quò tamen plura secutura incommoda evitaret, neque irato resisteret, exiit foras ad templum, manitque illic tota die sub prætextu, quasi Novenam ageret. Ubi verò nox advenit omni consilio destituebatur. Postremò adiit vicinam quandam, cuius amor, & bona in se propensio ei perspecta erat; huic calamitatem suam detegit, rogatque ut mediatrix vicem obeat, reconciliationem, atque intra ades receptionem apud maritum sibi procuret. Multum alioquin hæc Domina apud Matthiam Ortizium poterat, quo etiam usæ est medio ad serviendum suo fini. Tumque sub velamine quasi nihil rerum transactarum cognovisset, per Ancillam Matthiæ amicissimam salutem dicit, quæritque de commoda prosperaque Matthiæ ac Ioannæ suæ valetudine, quandoquidem iam dudum nihil de ea percepisset. Existimarat Matthias Ioannam in huius Dominae domo totam egisse diem, ubi verò ancilla ei certo asseverasset id non ita se habere, respondit: si eis placeret, posse illas Ioannam quærere, se domo eam expulisse, aliud scire de ea nihil. Hoc nuncio accepto prædicta Domina adhuc aliquanto tempore expectato, postmodum Ioannam ad mariti ades comitata est. Ostendebat ille se initio totum furibundum & aversum, aiebatque; Non ego eam ultra domi meæ tolerare volo, tota quippe stupida ac insana ad nihil, nisi solum ad me irritandum & omnia perdenda apta est. Respondit humilis Ioanna fas æquumque in omnibus

*Responso
mollis
frangit
iram.
bus*

*Interumq;
sed egre
recipitur
& in cu-
culina
pernoctat*

*Ad Deum
se conver-
tit.*

*Qui eam
confortat
docetque
afflictio-
nes esse
claves
celi.*

bus ab eo stare, se autem habere
propositum errata corrigendi, ac
demum in genua provoluta veniam
petebat. His & simul intercessio-
ne memoratæ Domine permotus,
ut in domo maneret, quidem indul-
sit, at sui conspectu prohibuit, prop-
tereaque totam in culina noctem
transigere coacta est. Ibi levavit
spiritum suum ad DEUM, & cali-
dis persusa lacrymis ait: Permitte
mihi DEUS, ut ego veluti debi-
lis creatura apud te amabiliter con-
querat, atque ut triste istud per-
turbatumque cor in te fortè quie-
tem inveniat, nam alioquin nus-
quam conquiescet, uti tibi est no-
tum. O Sponse cordis mei, nunc
prorsus video, quod crucem tuam
ferre debeam; veruntamen nisi tu
manum clementiæ tuæ porrexeris,
ob meam imbecillitatem omni
fortitudine destitutor. Quid agam
sine te, in hoc amaritudinum cala-
mitatumque mari? Ut minimum
neceffe, est spiritus meus hac in
pugna perturbetur & in confusio-
nem deveniat, si non maius aliquod
periculum immineat. In hac e-
levatione cordis, persensit singula-
rem quandam caelestem odorem,
cum suavi quadam satisfactione, &
confortatione omnium sensuum ac
potentiarum: audit quoque sua-
vem vocem sibi dicentem: Joan-
na, tali modo cælum obtinendum
est. Afflictiones sunt clavis cæ-
lestis Hierusalem. Utique melior
tu non eris sponso tuo: si me per-
secuti sunt, & te persequentur.
Quare aliud agendum non est,
quam bonus tibi duntaxat haberi-

“dus est animus, quia ego apud te
ero. Verba hæc amabilissima us-
que adeo eius animum succende-
runt, ut novas illi vires, novos ani-
mos, roburque novum addiderit.
Nihilominus tamen tanta hisce
Diaboli tentatio supervenit, ut se
totam intricatam perplexamque
persenserit. Hanc vero afflictionē
malacia & tranquillitas magna ex-
cepit, dum nimirum ei Diva Ca-
tharina Senensis, quæ grandis autho-
ritate cæcæ dæmonē affata est, appa-
ruit. Quid tu hic agis cruenta
bestia? Nihil funesti hac in fa-
mula DEI reperies, nunquam in
ea partem es habiturus. Apage
sis in ignem æternum, qui tibi tuis-
que adhærentibus paratus est ad
habitandum. Confestim ergo his
dictis spiritus malignus cum ingenti
fragore tonitruī abcessit. Famula
porro Alcissimi summè consolata
& confortata fuit, quo profecto tum
magnopere indigebat. Siquidem
paucis post diebus ingens Matthiæ
Ortiz fuit concertatio cum Presby-
tero quodam Capitulari Cathedra-
lis Ecclesiæ Burgensis, in qua
DEUS eo usque ipsum destituit,
ut non erubuerit in modò dictum
DEI servum violentas manus in-
jicere. O temerarium facinus! In
usum ille verterat cruentas suas ma-
nus in terrestrem Angelum, nem-
pe coniugem suam Joannam injice-
re; exinde eo usque progressus, ut eas
etiam in Sacerdotem, seu Angelum
Domini, prout eum scriptura ap-
pellat, injecerit. Per id tempus
Concellaria Burgierat, apud quam
ubi tam palmare facinus delatum
est

*Tentatur
à Dæmo-
ne.*

*Sed fu-
gatur à
Diva
Cathari-
na.*

L

est, mandatum exiit, ut Matthias Ortizius in vincula carceresque rapiatur. Peracta est sententiæ huius executio horâ noctis nona cum totius vicinæ commotione. Siquidem omnibus exosum se fecerat furore ac truculentia, quam in suâ coniugem exercebat, cuius sanctimonia nulli non erat perspectissima. Lingua nulla edixerit, nullus calamus descripserit, quantam afflictionem dolo-remque ex hac mariti captivitate fidelis Ioanna nostra perceperit. Primo commeabat tota nocte a Iudice ad iudicem, calidisque perfusa lacrymis orabat uti bona eorum venia maritus suus noctem illam domi agere possit. Mirabantur istud plurimum iudicum Coniuges, & aiebant: Possibile ne est Domina, ut sic hominem deplores, qui tuo sanguine sitim suam restinguere gestit? Num illibenter visura es, si pro culpæ meritis plectatur, cum tamen in illo nihil habeas nisi truculentum tyrannum, qui te assidue excruciet? Sanè Domina mea, reponebat mariti sui amaris Coniux, haud recte & ex verò sunt informatæ. Obligor ego, uti & aliæ etiam uxores maritos suos virum meum honore ac dilectione prosequi. Mala illa tractatio, quâ, ut homines aiunt, ab eo excipior, sita duntaxat est, in aliqua displicentia, atque dissensione, quæ in æconomia rebusque domesticis facile oriuntur. Si nulla familia aut servitia, nullaque propè accolentium esset vicinia, non ita quotidiani eiusmodi casus censurarentur, aut de illis sererentur sermones. Non est ita, rursus aiebant

prædictæ Domina: crudelitas mariti tui in populari, communique omnium est fama, vulgoque toti notissima; ne igitur te fatigaveris orando, ut pro eius liberatione interveniamus; fortè DEO magis placitum foret, peti à iudicibus, ut ab infelici ligno pendeat. Responsum istud erat instar spiculi cor Ioannæ penetrantis. Parte ex una, quod maritum suum summo opere diligeret eiusque in honorationem ægerrimò ferret animo; ex parte altera quia pudibunda quæque ac virtuosa Virgo erubescit. & conturbatur, quando enixæ illius humilesque preces nihil præter repulsam ferunt. Denique Matthias Ortiz mansit in carcere. Erat ei Frater Sacerdote dignitate præditus, cum hoc Presbytero itabat singulis diebus Ioanna ad invisendum Coniugem suum. Quam comiter humaneque Matthias uxorem suam illic exceperit, exprimi verbis nequit. Palam ac in oculis totius populi non solum contumeliose eam alloquebatur, sed & pugnis alapisque contundebat, pedibusque eam miserabiliter afficiens protrudebat, ita ut omnibus conceptivis in carcere præcommiseratione cor propemodum dissiliret, talemque eius malam tractationem acerbissime sentirent, quippe qui Ioannam ceu terrestrem Angelum venerarentur, quapropter peracribus in maritum eius verbis invehebantur, at ille adhuc deterius agebat: Quoties itaque Ioanna carcerem est ingressa, usque adeo pavida turbataque coram marito attitit, ut tota tremeret, & vix verbum

Quam
humani-
ter Ioan-
nam
se in-
visentem
tractat
Matthias

Ortizius
ob crimen
in carceres
rapi-
tur.

Ioanna
eius rei
causa do-
lor & cu-
ra mari-
ti.

verbum aliquod effari pollet. Id vero Matthias sapius longe interpretabatur, aiebatque Fratri suo Quidnam hoc est, quod ista mulier, quoties ad me venit, vix loqui possit? Domine respondit frater eius, ne mireris quod præcipua & verecunda Domina (uti mea soror) hoc loci, scilicet in carcere, aliquantum terrifiat, & conturbetur. Ad hæc ille responsi loco sædam evomens blasphemiam, aitque æque ego ac illa sum bonus, & tamen hoc in loco me videre debeo. Hisce in adversitatibus Sponsam suam DEUS haudquaquam dereliquit, quin imo variis multisque apparitionibus confortavit, quæ illi quoties carceris superiora conscenderet, in certo scalarum loco obveniebant. Visendum se illi aliquando præbuit, veluti duos inter malefactores captivus duceretur, aliâ vice velut ad columnam revinctus, & flagris verberatus, alias velut saxo insidens in chlamyde purpurea arundinem gestans manu spinisque coronatus; denique comparuit Cruci acclavatus in sui sacri sanguinis profusione pro redemptione mundi. Tali modo à Sponso suo cælesti supramodum ad suas ærumnas atque adversitates perferendas confortabatur. Exarserat cor eius vehementer, desiderio semper patiendi, quandoquidem Christum Sponsum suum, tam atrociter, tamque variis diversisque modis excruciatum intuebatur. Tot igitur in carcere à marito suo vituperiis doloribusque acceptis DEUS illi per dictas visiones, gratiam plura etiam perpetiendi con-

cessit, peregrinum & apud nos inauditum prorsus etiam catastâ & equuleo omni toleratu acerbius tormenti genus est de quo nunc dicitur & sic evenit. Priusquam è vinculis & carcere Matthias Ortizius dimitteretur, prægrandi pecuniaria multâ damnatus est; quia vero præinopia vix ad tolerandam vitam sufficientia possidebat, cogitabat ad sustentandum se Divisoria erigere, quod nobili eius conditioni prorsus repugnabat, consiliumque istud uxori suæ exponit. Sensit illa istud magis, quam omnes retro suas adversitates. Non equidem tantopere ob dictæ & impropria hominum, quam ob pericula DEUM offendendi, uti satis superque notum est, quod formosa juvenisque hospita convivas ad peccandum alliciat. Dum igitur eo in timore Ioanna versatur, iterato illi animum propositumque suum Matthias Ortizius expromit. Illa vero demissâ cum reverentia eidem respondet; domine cognitum est tibi, me in omnibus morem semper tibi gessisse, neque unquam præceptum tuum transgressam, atque id præstare intendo, donec vivo in omnibus, quæ DEO animæque meæ non adversantur, qualis ista animi tui destinatio in uno atque altero esse videtur. Primò quidem, quia obligamur fugere omne periculum peccandi. Ut verò mulier istius ætatis & qualitatis, multos peregrinosque hospites domi suæ excipiat, istud sanè, tam mihi quam aliis ansam peccandi, DEUMq; offendendi præbere posset. Secundo quia eiusmodi Caupo-

L 2

nariæ

Deus
illam
variè so-
latur se,
illi dat
viden-
dum.

*Cauponariam
suum
in marito
abstulit.*

*At eo, ve-
ro ob id
inaudito
supplicii
genere
afficitur.*

nariae artes statui nostro conditioni-
que probrosa & publico essent con-
temptui exposita, nos verò e contra
tale dedecus averruncare tenemur.
Si tibi media desunt, quibus me alas,
tum verò provideas licet, ut sive in
quopiam Canobio, sive illustri ali-
qua domo honorifico utar servitio,
ut alia meae similes Dominae, vel e-
tiam longo impares. Ut verò ego
Cauponariam exerceam, seu hospi-
ta sim, id enim verò nunquam sum
factura. Non vis ait Matthias: quid
dixisti improba & perversa mulier?
Tunc os tuum aperire audeas ad
meis placitis adversandum? Conti-
nuoque efferatus, velut furibundus
Leo, seu stygia potius quæpiam bel-
lua, posteaquam ei dentes naresque
in balneo sanguinis abundè proluit,
totumque vultum lividum caru-
leumque pugnorum impactu reddi-
dit, sericam talem arripuit sat lon-
gam & aliquantisper latam, eiusque
ori eam indidit; tum verò aquam
superfundeat, coquebatque eam
plus atque plus aquae haurire, donec
una cum aqua etiam telam illam in-
troglutiit. Post hæc per extantem
intra fauces oram, tanto impetu ac
violeniâ subito telam illam e cor-
pore foras protraxit, ut licet visce-
ra suis emoto sedibus una non attra-
xerit, exinde tamen misera joanna
ingentem vim sanguinis non solum
tunc in recenti facto, sed multis e-
tiam post diebus excreverit. Quis
enim verò facinus istud non hor-
reat? Malefactores quidem variis
torquentur modis, & ad malefacta
fatenda excarnificantur, sed iam
dictum tormentum ob suam inhu-

manam crudelitatem, abominabile
est hominibus, quapropter sicariis
etiam atque gravissimorum crimi-
num reis nunquam, aut certè, uti
ego existimo, perquam raro adhibe-
tur. Nihilo secius permittit DEUS,
dilectam Sponsam suam eo tormen-
togenere martyrizari, quo innocen-
tiam eius tanto redderet gloriosio-
rem. Tam barbarum hoc inhum-
anumque facinus ingentem joannae
scrupulum conscientiae & inquietas
concivit cogitationes, quas etiam
malignus Damon subinde maiores
sensuique intolerabiliores efficiebat.
Recogitabat, ergò tam immane viri
sui factum, & intra se aiebat. Quid
agam? Animadverto, quod homo
iste me oderit, valdeque addubito,
an non DEUM offendat sævitia,
quam in me exercet. Scio equidem,
quod peccata mea maiores longe
penas promereantur; at verò si ani-
madverteret in me uti maritus, mihi-
q; prepositus, prout revera est, ordi-
nato zelo ad me vitamq; meam pec-
caminosam emendandam. Ille verò
aliud non querit, quam ut talibus
tormentis uteretur, mihi vitam adi-
mat, & hic profecto zelus nequit
esse bonus. Si verò hoc peccatum
est, ego illi contubernio meo an-
sam peccandi præbeo, & conse-
quenter sum cooperatrix peccati,
eiusque particeps efficior, quando-
Discif-
quidè ab ipso me nō separo. Age, non sum a
ultra tentandus est DEUS: atque marito
his domo totaque Urbe Burgo dis- parat, ut
cedere statuit. Accepto igitur pal- causa
lio suo incipiebat per gradus deor- peccati
sum tendere, sed ad primum pas- esse vi-
sum sensibiliter virtute Divina per deatur.
pallium

Sed divi-
nitus re-
trahitur.

pallium retracta fuit. Respexit pri-
mum post tergum, an quis eam for-
tè vocaret, ubi verò neminem vidit;
pergebat destinatum prosequi; at i-
terato per pallium retrorsum traher-
batur, auditurque etiam dicentem
quempiam; Quonam vadis? rever-
tere, revertere, DEO namque in
hoc proposito tuo minimè compla-
cet. Respexit iterum retrò & ani-
madvertit Divam Ursulam, cuius
eo die Natalis festo cultu agebatur,
secum loqui. S. hæc Virgo tot mil-
lium Virginum ac Martyrum Dux,
advenerat ad Venerabilem Virginem
nostram edocendam, quo pacto ip-
sa etiam evadere Martyr posset. Id-
circo vigore istarum eximiarum in-
stitutionum roborata, reversa est in-
trò, fortissimo concepto animi pro-
posito, ad mortem usque marito
convivendi, atque omnia constanter
perpetiendi. Tentatio ista mari-
tum suum deferendi, nec non re-
trocessio à proposito, fuit opera-
tio Divinæ dilectionis; quæ una qui-
dem ex parte pænarum omne ge-
nus, crucem ac tormentorum per-
pessionem suavem facilemque red-
dit, altera verò parte crucem & do-
lores, quibus DEUS læditur, merito
intolerabiles existimat. Quare si-
mul ac Joanna nostra à scrupulo suo
liberata fuit, quod nimirum intol-
rabili culpæ ponderi minimè subde-
retur, crucem salutiferam, pæna-
que ac cruciatus omnes constanter
tolerare decrevit: tantaque etiam
alacritate, atque animi acquiescen-
tia ab hinc illos pertulit, ut cor eius
ardenti amore & desiderio patiendi,
à se ipsò confirmaretur, atque cum

Davide diceret: O Domine, quam
magna est multitudo dulcedinis in
doloribus, qui tui causa perferun-
tur! Lætata sum pro diebus, quibus
me propter te humiliasti, quibus
anxiata & excruciatu fui.

CAPVT V.

*Magno studio Ioanna incumbit spiritua-
libus exercitiis. Spiritus malignus eam
persequitur; utiturque marito eius
atque aliis adutori-
bus.*

DIvvs Evangelista Lucas ait:
posteaquam Diabolus Chri-
stum Dominum nostrum ten-
tasset in deserto, retrocessisse, ali-
udque commodius tempus occasio-
nemque expectasse, ut iterato eum
tentatione aggrediretur. Nescimus
quidem an eum per se post hæc
unquam tentarit; at vero crebro cre-
brius eum tentavit per suos filios,
tales videlicet homines, qui sæpe
numero peiores sunt ipso Dæmone.
Eandem oppugnandi Soror Ioannæ
rationem capitalis mortalium hostis
inivit, dum ab ipsa per imitatio-
nem Divini sui magistri expugna-
tur. Ingressa tum fuerat annum cir-
citer 33. beatæ suæ vitæ, cum ma-
ritus eius Matthias Ortizius apud
Cathedralem Ecclesiam munus
quoddam gerendum obtinuit, in quo
reliquum vitæ suæ tempus tran-
quillè & quiete duxit. Per id tem-
pus degebat Ioanna domi, & vaca-
bat partim operibus manuum, par-
tim curæ rei economicæ ac marito
inserviendi studio. Reliquo tem-
pore:

*Dæmon
ad ten-
tandum
utitur
malis ho-
minibus.*